

Дзяржаўная дача ў Віскулях

У снежні 1991 года тут былі падпісаны гістарычныя белавежскія пагадненні. Сціплы будынак класічнага стылю стаў месцам "развалу" Савецкага Саюза.

Уладзімір Пугач

Белавежская пушча вышэй за палітыку; пагатоў – за палітыку, якая густа замешаная на імперскасці, на знішчэнні й заняволенні, на ідэалагічным дыктаце і парушэннях чалавечай свабоды.

Аднак палітыка ніколі не абыходзілася без Белавежскай пушчы. Снежань 1991-га нагадаў пра гэтую наканаванасць, якую наўрад ці можна ўважыць за справядлівую ў дачыненні да Пушчы.

Аднак Пушча, кажуць, не памыляецца, нават калі гісторыя вырашыла пажартаваць. Прынамсі, дэнансацыя пагадненняў, змацаваных 8 снежня 1991 года, пра якую мараць далёкія ад "зялёнага" руху палітыкі, загадзя марная і асуджаная.

Год таму ці крыху раней Віскулёўскі будынак дзяржаўнай дачы стаў турыстычным аб'ектам. Паломніцтва, праўда, няма, але жаданне ўбачыць на свае вочы і сам "палац", і апартаменты, і гэтую мясціну выказваюць многія наведнікі Пушчы.

Што да будынка, ён не вылучаецца пыхай. Сярод цішыні, у глыбіні лесу, не вышэй за асобныя выносныя сосны, што абступаюць яго з усіх бакоў. Сярэдзіна будовы таксама не ўражвае. Лесвіцы, холы. Вока яшчэ зачэпіцца за сякую-такую мэблю, карціну, дэталі немудрагелістага ўбранства.

Збудаваная дача ў 1957 годзе паводле праекта Міхаіла Бакланава. Сёлета распачата яе рэканструкцыя. У інстытуце Белдзяржпраект, які вядзе работы, мне казалі, што выгляд будынка не зменіцца.

Музейная экскурсаводы, як правіла, нешматслоўныя, бо аб'ект усё ж спецыфічны, звязаны з той ці іншай біялагічнай асацыяцыяй цяжка. Хіба што іменны Ельцына, Краўчука ды Шушкевіча так і застануцца "зубрынага" роду.

Аднак здараюцца экскурсіі і празмерна палітызаваныя. Вядома, у залежнасці ад аўдыторыі і асобы гіда. Адночы мне давялося быць сведкам, як перад групай прамыслоўцаў з СНД давераны экскурсавод на

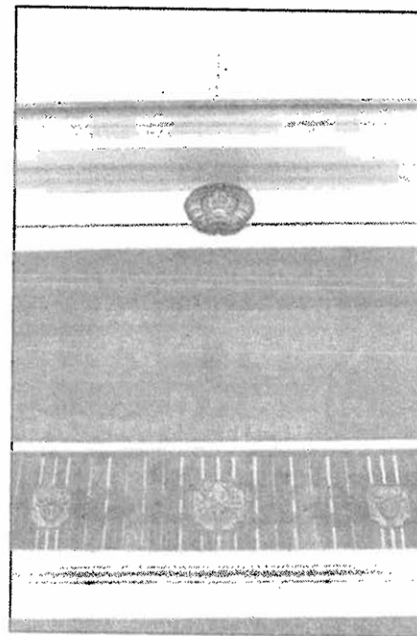
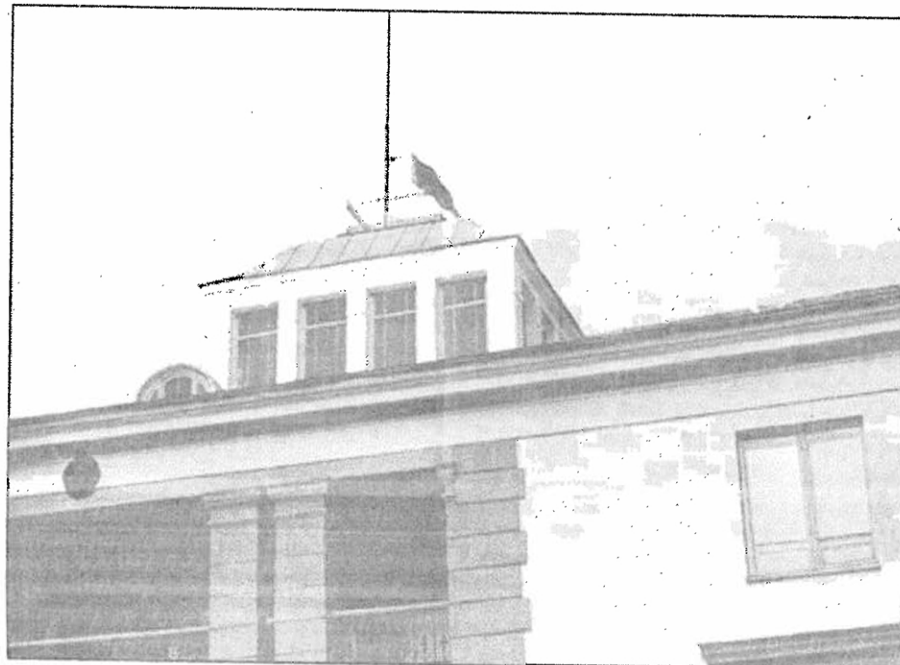

* архітэктар Бакланаў, практуючы ў 1957 годзе будынак лясной дачы для знаці, мог звязаць ягоны лёс хіба што з паляўнічымі, а не палітычнымі заплатамі.

ўсе лады ганьбіў "здраднікаў", што падпісалі "развальны" дакумент. Можна было толькі й пашкадаваць, што ён не ў думскай фракцыі Зюганова, а ў навуковым аддзеле нацыянальнага парка.

Яго б там паслухалі!

А я, слухаючы, падумаў пра Беларусь. Пушча -- **яе**, гонар **яе**, багацце **яе**, веліч **яе** – а нехта дазваляе сабе адмаўляць ёй у самастойнасці ды годным гаспадарстве.

* падчас рэканструкцыі дачы палітычная архітэктоніка будынка наўрад ці саступіць цалкам экалагічнай або нейтральнай.

Але Пушча вышэй і за палітыку, і за давераных экскурсаводаў. Увогуле, падумалася яшчэ, для палітычных змоваў, гішэфтаў, разбораў лепш пашукаць іншае, болы прыдатнае месца.

Знак духоўнага ўзвелічэння нацыі, гуманістычнага паяднання людзей на ідэі прыродалюбнасці, служэння сваёй зямлі й сваёй Бацькаўшчыне быў бы нашмат бліжэй Белавежскай пушчы, пагатоў цяпер, калі тут нацыянальны парк – асабліва ахоўная прыродная тэрыторыя. Магчыма, ахоўная і ад палітыкі.

* сцяг-новатвор, які замяніў над будынкам гістарычны белчырбона-белы сцяг, — б'яццам дакор таму, што адбылося тут у снежні 1991-га.

Фота: Неруцкі-прэс

SUMMARY

The state dacha in Belovezhskaya Pushcha reserve which hosted the signing of the famous Belovezhskaya agreements in 1991 has now become a tourist attraction. However, the author notes the current danger of nature conservation issues being squeezed out of the national park by political propaganda with its nostalgic excursions into the Soviet past.